

SLC

LOSVIK & FLËN

SLC utvecklingsarbete Handlingsplan

Godkänd av SLC:s styrelse 22.10.2025

Innehållsförteckning

Termer	2
Bakgrund och behov	2
Mål för utvecklingsarbetet	3
Identifierade utvecklingsområden	4
Åtgärdsförslag	6
1. Sammanhållning och medlemsfokus	6
1.1 Stärka kommunikationen till medlemmarna	6
1.2 Utredda medlemstidningarnas framtid	7
1.3 Nätverkande genom samlingar och ungdomsutbildningar	8
1.4 Erbjud alla medlemmar samma tjänster och förmåner	8
1.5 Förbättra diskussionsklimatet	9
1.6. Gemensamt varumärke	9
2. Framtidssäkra intressebevakningen	10
2.1 Plan för ny personalstruktur med fokus på intressebevakning	11
2.2 Intern diskussion om intressebevakning	11
2.3 Plan för stärkt deltagande i samhällsdebatten	12
2.4 Utveckla personalens, förtroendevaldas och medlemmarnas kompetens i intressebevakning	13
2.5 Plan för hur utskotten kan användas effektivare	13
3. Lösa frågan om skogsvårdsföreningarnas representation	14
4. Optimera resursanvändningen	16
4.1 Mer samarbete i personalfrågor	16
4.2 Plan för att strömlinjeforma administrativa system	17
5. Rättvisa medlemsavgifter	18
6. Sikta högre: en finlandssvensk lantbrukshandelskammare?	20
7. Andra åtgärdsförslag	20
7.1 Inför mandatperioder för förtroendevalda	20
7.2 Medlemsenkät	21

Termer

I handlingsplanen används följande benämningar i följande betydelse:

SLC – avser hela organisationen inkluderande centralkansliet, producentförbunden, skogsvårdsföreningarna och lokalavdelningarna.

Producentförbunden – samlande term för ÖSP, SLC Nyland, SLC Åboland och Ålands producentförbund.

Lokalavdelning – en lokalavdelning i ett producentförbund.

Skogsvårdsföreningarna – samlande term för Skogsvårdsföreningen Österbotten, Skogsvårdsföreningen Södra skogsreviret, Jeppo skogsvårdsförening och Ålands skogsvårdsförening.

Medlem – syftar på personmedlem i antingen en lokalavdelning eller i en skogsvårdsförening.

Bakgrund och behov

SLC:s styrelse beslöt 8.8.2024 att inleda ett utvecklingsarbete med mål att säkerställa organisationens framtida relevans och funktionalitet. En utförlig lista av målsättningar för arbetet finns i nästa kapitel. Styrelsen tillsatte 20.11.2024 en förändringsgrupp som har som uppgift att leda och koordinera utvecklingsarbetet. Förändringsgruppen är inte ett beslutande organ, utan alla formella beslut om åtgärder bör fattas av de organ som åtgärderna gäller.

Den här handlingsplanen innehåller konkreta förslag på åtgärder som behövs för att uppnå de mål som ställts för utvecklingsarbetet. Åtgärderna har tagits fram genom bakgrundsanalyser, benchmarking med liknande organisationer samt förändringsgruppens workshoppar och diskussioner. Handlingsplanen är skriven av kommunikationsbyrån Losvik & Flen som anlåtits för att hjälpa med utvecklingsarbetet.

Den största enskilda orsaken till att utvecklingsarbetet är nödvändigt är det kraftigt och kontinuerligt sjunkande antalet gårdar. Enligt Kantar Agris utredning kommer antalet svenskspråkiga gårdar att sjunka med 23 procent från år 2024 till år 2030. År 2032 skulle antalet svenskspråkiga gårdar i Finland enligt utredningen ha sjunkit till under 2500. Redan i dag syns det sjunkande medlemsantalet till exempel i svårighet att hitta intresserade förtroendevalda till alla organ som finns under SLC:s paraply.

Det står klart att det i framtiden inte kommer att finnas tillräckligt med medlemmar för att fylla den nuvarande förtroendemannaorganisationen.

Samtidigt blir gårdarna större och professionaliseras. Medlemmarnas servicebehov förändras, marknaden blir mer utmanande och konsumentbeteendet mer komplext.

SLC har satsat på ungdomsutbildningar och -klubbar och på många orter är de unga producenterna mycket aktiva. Ungdomarnas andel bland de förtroendevalda i SLC:s olika beslutande organ är ändå låg.

Skogsvårdsföreningarnas medlemsantal är mer stabilt och har till och med potential att växa. Samtidigt diversifieras skogsägarkåren och färre skogsägare än tidigare har professionell koppling till landsbygden utöver sin skogsegendom.

Skogsvårdsföreningarna på fastlandet blev en del av SLC 2016, Ålands skogsvårdsförening kom med 2018. Integrationen kunde ha skapat en stark enhet som gemensamt bevakar jord- och skogsägarnas intressen, men fortfarande fungerar skogsvårdsföreningarna och producentförbunden i skilda silos. Skogsvårdsföreningarna har ingen egen representation i SLC:s styrelse.

Då även producentförbunden långt agerar i egna silos med skild förvaltningsstruktur, skild personal, skilda administrativa system och tidvis till och med misstänksam inställning till varandra är det tydligt att helheten inte fungerar optimalt.

SLC har en framgångsrik intressebevakning och bra verksamhet som uppskattas av medlemmarna. Med bättre sammanhållning, en smidigare organisation och samordnad administration kunde både personalresurser och pengar användas mer ändamålsenligt och bättre tjäna medlemmarna.

Mål för utvecklingsarbetet

Målen för utvecklingsarbetet är att:

- SLC ska bli en ännu bättre intressebevakare och därmed öka medlemmarnas inflytande i samhället.
- Säkerställa att organisationen behåller sin relevans i ytterligare 80 år och framöver.
- Effektivisera verksamheten och använda resurser på ett så ändamålsenligt och förnuftigt sätt som möjligt.
- Med beaktande av lokala och regionala särdrag skapa en organisationsstruktur som motsvarar framtidens behov och säkrar smidig

samverkan mellan centralorganisationen, förbunden och skogsvårdsföreningarna.

- Maximera nyttan för medlemmarna. Erbjud tjänster och service som motsvarar dagens behov.
- Stärka SLC:s resiliens och förmåga att klara av nya utmaningar och kriser i samhället.

Identifierade utvecklingsområden

Förändringsgruppen har identifierat följande fokusområden för utvecklingsarbetet:

1. Sammanhållning och medlemsfokus

SLC behöver bli bättre på att samarbeta och komma över interna motsättningar. Fokus i all verksamhet ska vara medlemsnyttan. Vi kan stärka SLC-sammanhållningen genom gemensam kommunikation. För att behålla gamla och rekrytera nya medlemmar behöver vi bli bättre på att berätta om nyttan med medlemskapet.

2. Framtidssäkra intressebevakningen

SLC behöver mer personal och expertis inom intressebevakningen. SLC behöver synas och höras ännu mer i samhällsdebatten som berör jord- och skogsbruk och landsbygdsfrågor. Personalens, förtroendevaldas och medlemmarnas kompetens i intressebevakning behöver stärkas både på nationell, regional och lokal nivå. SLC behöver lyckas med att rekrytera unga producenter och skogsägare till förtroendeposter.

3. Lösa frågan om skogsvårdsföreningarnas representation

Frågan om skogsvårdsföreningarnas representation i SLC:s beslutande organ behöver lösas. Skogsvårdsföreningarna bör få en jämlik roll och status inom organisationen och skogsvårdsföreningarnas medlemmar bör få en representation i relevanta SLC-organ.

4. Optimera resursanvändningen

SLC behöver komma bort från silotänk och tydligt minska på tid och pengar som används på administrativa uppgifter. Det behövs starkare fokus på intressebevakning och mindre fokus på administration. Personalstyrkan behöver användas klokt med vikariefunktioner också mellan förbunden. Överlappande

administrativa system (medlemsregister, bokföring, löneutbetalning, arvodesutbetalning, uppbärande av medlemsavgifter) behöver samordnas.

5. Rättvisa medlemsavgifter

Reglerna för medlemsavgifter bör ses över så att systemet blir rättvist och transparent. Uppföljningen av gårdarnas storlek behöver effektiveras så att medlemsavgifterna är uppdaterade och uppbärs på lika villkor.

Åtgärdsförslag

1. Sammanhållning och medlemsfokus

För att förbättra vi-andan och sammanhållningen inom hela SLC föreslår förändringsgruppen följande åtgärder:

1.1 Stärka kommunikationen till medlemmarna

SLC saknar i dag kanaler och plan för kommunikation som är riktad till och når alla medlemmar samlat. Kommunikationen för medlemmar i skogsvårdsföreningar och producentmedlemmar är så gott som helt avskilda från varandra och inte ens producentförbundens respektive skogsvårdsföreningarnas kommunikation är helt koordinerad.

För medlemmarna är det viktigt med både lokal och regional kommunikation med hög igenkänningsfaktor och information om närservicen, men det behöver också finnas en gemensam kommunikation på SLC-nivå. Den här kommunikationen når också externa målgrupper.

Det första steget för starkare vi-anda är kommunikation som betonar sammanhållning och landsbygdens gemensamma intressebevakning. Förändringsgruppen föreslår följande åtgärder för att stärka SLC:s gemensamma kommunikation:

- SLC:s kommunikationsteam initierar regelbundna kommunikationsmöten med förbundens och skogsvårdsföreningarnas kommunikationspersonal och LF för att koordinera och utveckla kommunikationen.
- SLC:s kommunikationsteam i samråd med de andra kommunikationsansvariga tar fram gemensamma budskap om medlemsnytta och en plan för hur resultat som uppnåtts genom intressebevakning (också avvärjningssegrar) kommuniceras. En dialog förs med LF för att stärka kommunikationen om dessa.
- Kommunikationsteamet tar i samråd med medlemsansvariga i förbund och skogsvårdsföreningar fram ett "medlemskapskit" som innehåller budskapspaket, Q&A, välkomstbrev till nya medlemmar och utbildning till förbundens och skogsvårdsföreningarnas medlemsansvariga. Målet är att behålla och värva medlemmar och skapa en enhetlig kommunikation om medlemsförmåner och olika nivåer av medlemskap.
- Kommunikationsteamet startar ett gemensamt medlemsbrev för alla medlemmar. Detta förutsätter att alla medlemsorganisationer tar fram e-postadresser till medlemmarna.

- Kommunikationsteamet tar fram ett förslag på en idéävling för alla medlemmar för att ta fram en ny slogan som inkluderar alla medlemmar.
- Kommunikationsteamet i samråd med kommunikationsansvariga i förbunden och skogsvårdsföreningarna tar fram ett förslag på uppdaterad grafisk profil med uppdaterade anvisningar för användning av logon. Nya grafiska element för att betona olika näringar och produktionsinriktningar tas fram.

Ansvar	Kommunikationschefen
Beslut	Operativt. Idéävling och grafisk profil SLC:s styrelse.
Tidtabell	Hösten 2025 - våren 2026
Koppling till andra åtgärder	1.4 Erbjuder alla medlemmar samma tjänster och förmåner
Kostnadsuppskattning	Eventuella kostnader för extern hjälp och kostnader för högt antal mottagare av nyhetsbrev.

1.2 Utreda medlemstidningarnas framtid

Under SLC:s organisation utkommer i dag sammanlagt fyra olika medlemstidningar: Landsbygdens Folk, SkogsÄgaren, Skogsägarna (Åland) och Skogsreviret.

Ytterligare får medlemmar i skogsvårdsföreningar ett antal nummer av den nationella tidningen Skogsägarna och på Åland utkommer nyhetsbladet Landsbygdsnytt. De egna tidningarna är uppskattade medlemsförmåner och viktiga för sammanhållning och information. Endast tre nummer i året av LF når samtliga medlemmar.

Kostnaderna för Landsbygdens Folk utgör ungefär en tredjedel av SLC:s verksamhetsbudget. Tidningen har intäkter från annonsförsäljning och prenumerationer, men en större del av utgifterna finansieras med andra medel från SLC. En stor del av kostnaderna för tidningen består av tryck- och distributionskostnader. En utredning som gjordes om LF 2019 visade att kostnaderna för tidningen stigit under en längre tid. Den allmänna utvecklingen i mediebranschen tyder på att kostnaderna för tryck- och distribution fortsatt kommer att stiga.

Till en viss del innehåller de olika tidningarna samma material. Centralkansliets, förbundens och skogsvårdsföreningarnas personal använder arbetstid för att skriva kolumner och texter till tidningarna, ibland till flera olika samtidigt.

En arbetsgrupp som leds av kommunikationschefen och består av chefredaktörerna för tidningarna Landsbygdens Folk, SkogsÄgaren, Skogsägarna (Åland) och Skogsreviret gör en kartläggning över tidningarna, deras profiler och kostnader. Om

arbetsgruppen anser det nödvändigt, görs medlemsenkäter för att få fram noggrannare fakta om medlemmarnas åsikter om tidningarna. Arbetsgruppen tar fram ett förslag på hur tidningarna ska ges ut i framtiden. Målet är att stärka den gemensamma kommunikationen till alla medlemmar och hålla kostnaderna för tidningarna inom rimliga ramar.

Ansvar	Kommunikationschefen
Beslut	Operativt. Utredningens resultat till SLC:s styrelse och skogsvårdsföreningarnas styrelser.
Tidtabell	Hösten 2025 - 2026
Koppling till andra åtgärder	-
Kostnadsuppskattning	Eventuellt kostnader för extern hjälp.

1.3 Nätverkande genom samlingar och ungdomsutbildningar

Gemensamma utbildningar och samlingar för ungdomar från både producent- och skogssidan skapar vi-anda och sociala kontakter som stärker samarbetet över tid. Ansvariga för utbildningarna planerar framtidens utbildningar och evenemang så att de då det är möjligt kan inkludera alla. Kontakten med de som deltagit i utbildningar upprätthålls på förbunds- och skogsvårdsföreningsnivå.

Utbildningarna följs upp och deltagandet bokförs.

Ansvar	Sakkunnig med ansvar för ungdomsarbetet.
Beslut	Operativt
Tidtabell	Hösten 2025
Koppling till andra åtgärder	-
Kostnadsuppskattning	-

1.4 Erbjuder alla medlemmar samma tjänster och förmåner

Verksamhetsledaren gör en kartläggning över de tjänster medlemmarna erbjuds. Det långsiktiga målet är att alla medlemmar om möjligt ska erbjudas samma tjänster och förmåner oberoende av ort. Externa medlemsförmåner bör också så långt som möjligt vara lika för alla medlemmar.

Ansvar	Verksamhetsledaren
Beslut	Operativt. Resultatet av kartläggningen till diskussion i SLC:s styrelse.
Tidtabell	Våren 2026
Koppling till andra åtgärder	4.1 Gemensam personal 5. Rättvisa medlemsavgifter
Kostnadsuppskattning	-

1.5 Förbättra diskussionsklimatet

Diskussionsklimatet inom SLC:s förtroendemannaorgan är till alla delar inte optimalt. Det finns historiska slitningar mellan Österbotten och de sydliga förbunden.

Slitningarna härstammar från EU:s regionindelning för lantbruksstöd. Ytterligare finns motsättningar mellan skogssidan och producentsidan om representation i SLC-organ, olika uppfattningar om vilka frågor och metoder som är viktigast inom intressebevakningen, samt också slitningar på personnivå.

Inom organisationen syns motsättningarna som diffus kritik som ibland saknar tydlig mottagare och som misstänksamhet mot kollegor och andra organisationer inom SLC. Detta skapar allmänt dålig stämning som försvagar vi-andan.

SLC:s verksamhetsledare och styrelseordförande initierar en diskussion om frågan samt presenterar ett förslag på åtgärder till i SLC:s styrelse. Utomstående hjälp tas in för att komma till rätta med problematiken.

Ansvar	Verksamhetsledaren och centralförbundsordförande
Beslut	SLC:s styrelse
Tidtabell	Hösten 2025
Koppling till andra åtgärder	2.2 Intern diskussion om intressebevakning
Kostnadsuppskattning	Eventuella kostnader för extern hjälp.

1.6. Gemensamt varumärke

Det främsta och starkaste sättet att signalera sammanhållning är att hela organisationen delar samma varumärke. Takorganisationen eller koncernen kan bestå av flera olika organisationer, till och med av olika slag som till exempel både aktiebolag och föreningar, men ändå dela samma varumärke. Ett starkt finlandssvenskt exempel är Folkhälsan.

Skogsvårdsföreningarna på fastlandet har ett gemensamt nationellt varumärke, Skogsägarna.

Tanken om ett gemensamt namn för hela organisationen fick starkt understöd i förändringsgruppen, men stödet var inte enhälligt. Förändringsgruppen föreslår att de förbund och skogsvårdsföreningar som själva så önskar, ändrar sina namn till följande form:

Namn	SLC Nyland SLC Åboland SLC Österbotten SLC Åland Skogsvårdsföreningen Sydkusten Skogsvårdsföreningen Österbotten Skogsvårdsföreningen Jeppo Skogsvårdsföreningen Åland
Webbadresser	slc.fi/nyland slc.fi/aboland slc.fi/osterbotten landsbygd.ax/slcaland www.mhy.fi/sv/sodrafinland www.mhy.fi/sv/osterbotten landsbygd.ax/alands-skogsvardsforening/
E-postadresser	fornamn.efternamn@slc.fi fornamn.efternamn@svf.fi fornamn.efternamn@landsbygd.ax

Ansvar	Kommunikationschefen
Beslut	Fullmäktigen och medlemsmöten på förbunden och skogsvårdsföreningarna
Tidtabell	2026
Koppling till andra åtgärder	-
Kostnadsuppskattning	Kostnader för att uppdatera kommunikationsmaterial.

2. Framtidssäkra intressebevakningen

För att säkerställa att intressebevakningen fortsatt håller hög nivå föreslår förändringsgruppen följande åtgärder:

2.1 Plan för ny personalstruktur med fokus på intressebevakning

En stark intressebevakning kräver en kunnig personal med djup expertis i de frågor som ska bevakas och ett brett och relevant kontaktnät. På lokal och regional nivå kan intressebevakningen också skötas av förtroendevalda, men dessa behöver stöd från anställd heltidspersonal.

Frågorna för intressebevakningen blir mer komplexa och kräver starkare expertis. Förändringsgruppen har identifierat att SLC behöver mer expertis inom åtminstone följande områden: biologiska frågor, mark och planering, klimat, marknaden, skattefrågor samt juridiska frågor. Ett bredare politiskt kontaktnät skulle stärka intressebevakningen ytterligare.

Under förändringsgruppens arbete har frågan om stärkt sektorsvis intressebevakning diskuterats. Den nuvarande modellen med trädgårdsombudsman fysiskt placerad i Vasa är bra och kunde fungera som modell för andra sektorer.

Under de kommande åren kommer flertalet medarbetare att gå i pension. Det finns således ett momentum för att se över den nuvarande personalstrukturen och göra omprioriteringar.

Verksamhetsledaren gör upp en plan för en ny personalstruktur för SLC. Till den del personalstrukturen avser hela organisationen görs detta i samråd med producentförbundens och skogsvårdsföreningarnas verksamhetsledare.

Ansvar	Verksamhetsledaren
Beslut	Planen för godkännande i SLC:s styrelse, producentförbundens styrelser och skogsvårdsföreningarnas styrelser
Tidtabell	Plan våren 2026, verkställande hösten 2026–2027
Koppling till andra åtgärder	4.1 Mer samarbete i personalfrågor
Kostnadsuppskattning	Oklart innan planen är gjord.

2.2 Intern diskussion om intressebevakning

SLC har en stark och fungerande intressebevakning med starkt kontaktnät till relevanta organisationer, myndigheter och beslutsorgan. SLC används till exempel flitigt i utskottshöranden i riksdagen. Bland medlemmarna i producentförbunden upplevs intressebevakningen som den viktigaste orsaken för medlemskapet.

Det är ändå tydligt att en del av medlemmarna ibland är missnöjda med intressebevakningen. Det råder delade meningar om vilka frågor som är de viktigaste för organisationens intressebevakning att fokusera på. Åsikterna går i sär

om hur långt SLC ska försvara näringar och arbetssätt i dess nuvarande form, och när man behöver acceptera förändringar och i stället göra upp nya mål. Det finns också delade åsikter om vilka metoder som är de effektivaste. Slutligen är det ibland svårt att kommunicera till medlemmarna om hur intressebevakningen görs och varför man inte uppnått alla de mål som medlemmarna önskar att hade uppnåtts.

Under ledning av SLC:s centralförbundsordförande görs en plan för hur SLC i fortsättningen bättre kan förankra intressebevakningen hos medlemmarna på alla nivåer i organisationen. Målet är att intressebevakningens mål och metoder kan diskuteras på alla nivåer och att feedback till de som sköter intressebevakningen kan hämtas in på ett konstruktivt sätt.

Alla organ på alla nivåer inom SLC uppmanas initiera egen diskussion om intressebevakningen, dess mål och metoder.

Ansvar	SLC:s centralförbundsordförande
Beslut	Förslaget till SLC:s styrelse för diskussion
Tidtabell	2026
Koppling till andra åtgärder	-
Kostnadsuppskattning	-

2.3 Plan för stärkt deltagande i samhällsdebatten

SLC är en aktiv och relevant debattör i många frågor som gäller jordbruk och landsbygd. Ofta är SLC dock en reaktiv deltagare då man reagerar på utspel av andra aktörer i stället för att själv initiera diskussion genom egna inspel. Samtidigt har SLC ibland haft svårt att få bra synlighet för till och med stora egna satsningar. De pågående diskussionerna om klimat och skogsbruk är sådana frågor där SLC:s röst inte varit så stark som den kunde ha varit.

Genom att bestämma sig för vissa huvudteman och budskap och ihärdigt kommunicera dessa kan SLC stärka sin tyngd i samhällsdebatten. Det kan rentav finnas områden där SLC kunde vara tankeledare. LF kan också ha en starkare roll i samhällsdebatten.

Kommunikationschefen ansvarar tillsammans med LF:s chefredaktör för att ta fram en plan för SLC:s starkare deltagande i samhällsdebatten.

Ansvar	Kommunikationschefen
Beslut	Planen för godkännande till SLC:s styrelse.

Tidtabell	Våren 2026
Koppling till andra åtgärder	-
Kostnadsuppskattning	Kostnader för eventuell extern hjälp.

2.4 Utveckla personalens, förtroendevaldas och medlemmarnas kompetens i intressebevakning

SLC ordnar redan i dag olika utbildningar i intressebevakning. För att stärka kompetensen på alla nivåer och förtydliga rollfördelningen i intressebevakning mellan lokalavdelningar, ungdomsklubbar, producentförbund/skogsvårdsföreningar, nationell nivå och europeisk nivå gör verksamhetsledaren upp en utbildningsplan för intressebevakning. Utbildningarna och deltagandet i dem följs upp och dokumenteras.

En viktig väg in i intressebevakningen för unga intresserade är möjligheten att göra praktik i organisationen. I enlighet med SLC:s ungdomsstrategi (2025) ska SLC erbjuda mer praktikplatser regionalt, nationellt och i Bryssel.

Ansvar	Verksamhetsledaren
Beslut	Operativt
Tidtabell	Våren 2026
Koppling till andra åtgärder	2.1 Plan för ny personalstruktur 2.3 Plan för stärkt deltagande i samhällsdebatten 2.2 Intern diskussion om intressebevakning
Kostnadsuppskattning	Kostnader för eventuell extern hjälp.

2.5 Plan för hur utskotten kan användas effektivare

Under SLC finns för tillfället 17 olika utskott och råd på central nivå och totalt 26 utskott eller liknande på förbunds nivå. Utöver dessa deltar förtroendevalda i arbetsgrupper och utskott som är gemensamma med andra organisationer som till exempel MTK.

En del utskott har svårt att hitta förtroendevalda till alla poster. Samtidigt är många av utskotten mycket stora vilket försvårar ett smidigt arbete. Personalen använder en ansevärd mängd arbetstid för utskottsmöten och utskottens administration.

SLC:s verksamhetsledare i samarbete med förbundens och skogsvårdsföreningarnas verksamhetsledare kartlägger utskottens nuvarande

verksamhet och roller och gör upp en plan för vilka utskott som behövs i framtiden och hur de kan användas på ett effektivt sätt. En modell med gemensamma utskott över producentförbundsgränserna övervägs. Utskottens placeringssort behöver inte vara centralkansliet.

Skogsutskottets arbete och sammansättning diskuteras i arbetsgruppen för skogsvårdsföreningarnas representation.

Ansvar	Verksamhetsledaren
Beslut	Planen för godkännande i SLC:s styrelse och förbundsstyrelser.
Tidtabell	Våren 2026
Koppling till andra åtgärder	2.1 Plan för ny personalstruktur
Kostnadsuppskattning	Inbesparing i mötesarvoden, reseersättningar och personalens arbetstid om utskotten blir mindre och färre.

3. Lösa frågan om skogsvårdsföreningarnas representation

Frågan om skogsvårdsföreningarnas representation i SLC-organ är den enskilt största frågan då det gäller SLC:s organisation. Med nuvarande stadgar representerar SLC:s styrelse inte på något sätt den verkliga medlemsbasen.

Skogsvårdsföreningsfältet efterlyser ett forum där man kan diskutera verksamheten utan påverkan av konkurrerande aktörer. De här ärendena berör till exempel skogsvårdsföreningarnas affärsverksamhet och ärenden i förhållande till MHYP.

Som en första åtgärd föreslår förändringsgruppen att skogsvårdsföreningarnas interna träffar formaliseras och att representanterna för skogsvårdsföreningarna sammankallas regelbundet. Från SLC:s sida skulle skogsombudsmannen vara ansvarig. Ifall det uppstår frågor som berör den nationella intressebevakningen tas dessa upp i skogsutskottet.

Skogsvårdsföreningens representation i andra utskott har haft en positiv utveckling. Skogsvårdsföreningarna har representanter i miljö- och markpoliska utskottet, ungdomsutskottet, social- och utbildningspolitiska utskottet och företagarutskottet.

Ett nära samarbete mellan skogsvårdsföreningarna och producentförbunden kan ge intressebevakningen många fördelar. Speciellt på det regionala och lokala planet

kan intressebevakningen stärkas och framtidssäkras genom ett allt tätare samarbete kring gemensamma frågor.

Förändringsgruppen har utsett en skild arbetsgrupp med uppgift att arbeta på ett förslag på hur skogsvårdsföreningarnas representation i SLC:s styrande organ och i skogsutskottet ska ordnas i framtiden. Förändringen kommer att kräva en stadgeändring.

Arbetsgruppen består av Otto von Frenckell (sammankallare), Tomas Långgård och Mats Holmgård. Mats Nylund och Jonas Laxåback har kallats som sakkunniga.

Skogsvårdsföreningarnas interna möte

Förändringsgruppen föreslår att skogsvårdsföreningarnas interna träffar formaliseras och att representanterna för skogsvårdsföreningarna sammankallas regelbundet. Från SLC:s sida skulle skogsombudsmannen vara ansvarig. Ifall det uppstår frågor som berör den nationella intressebevakningen tas dessa upp i skogsutskottet.

Skogsutskottet

Arbetsgruppen föreslår en ny sammansättning för skogsutskottet enligt följande:

- Skogsvårdsföreningarna utser 3 medlemmar
- Producentförbunden utser 3 medlemmar
- Skogsutskottets ordförande väljs i första hand bland medlemmarna från skogsvårdsföreningarna.

Till möten kallas också:

- SLC:s representant i MTK:s skogsdirektion.
- SLC:s skogsombudsman

Platsernas regionala fördelning skulle inte fastställas i detalj utan det skulle vara upp till förbunden och föreningarna att komma överens om hur de fördelar sina platser.

Denna modell kräver en uppdatering av skogsutskottets instruktioner och dessa ska enligt SLC:s stadgar godkännas av förbundsfullmäktige.

Representation i centralstyrelsen

Arbetsgruppen tog avstamp i medlemsavgiftsarbetsgruppens slutsatser (se detaljer i kapitel 5):

Diskussionen i medlemsavgiftsarbetsgruppen har utgått ifrån att man borde få 100 000€ mera i medlemsavgifter. Som målsättning för skogsvårdsföreningarna kunde man ha 9 euro som intressebevakningsavgift åt SLC. Ytterligare har SVF Österbottens mängdrabatt tagits bort. Dessutom föreslår man att sluta beakta dubletter, d.v.s. att man inte i fortsättningen räknar bort medlemmar med medlemskap både i MTK och SLC.

Målsättningen är att öka representationen från skogsvårdsföreningarna i centralstyrelsen. En ändring av styrelserepresentationen medför en stadgeändring. Arbetsgruppen för fram följande alternativ för skogsvårdsföreningarnas representation i centralstyrelsen:

SLC:s styrelse utvidgas med en ordinarie plats, som tillfaller skogsvårdsföreningarna. Dessutom kallas skogsutskottets ordförande till styrelsens möten med närvaro- och yttranderätt.

Ansvar	Verksamhetsledaren
Beslut	SLC:s fullmäktige
Tidtabell	2026
Koppling till andra åtgärder	5. Rättvisa medlemsavgifter
Kostnadsuppskattning	-

4. Optimera resursanvändningen

För att säkerställa att personalresurserna används så effektivt som möjligt och för att minimera tiden som används på administrativa uppgifter föreslår förändringsgruppen följande åtgärder:

4.1 Mer samarbete i personalfrågor

Personalen i producentförbunden jobbar i dagsläget i skilda silos förbundsvis. Det finns endast lite koordination av arbetet och inga arrangemang för att vikariera varandra över förbundsgränserna. Den interna kommunikationen är ofta bristfällig.

Samtidigt är det viktigt att den lokala och regionala närvaron är stark. Målet är att de funktioner som behövs nära medlemmarna ska finnas där medlemmarna finns. Det

är också viktigt att förbunden bibehåller bestämmanderätt till exempel i rekrytering av en egen verksamhetsledare.

För att kunna rekrytera kompetent personal (speciellt för intressebevakningen) i framtiden behöver SLC i sin helhet framstå som en attraktiv arbetsplats. Därför behöver HR-funktionerna förstärkas.

Verksamhetsledaren i samarbete med förbundens verksamhetsledare gör ett förslag för ökat samarbete mellan personal i förbunden och en stärkt HR-funktion.

Ansvar	Verksamhetsledaren
Beslut	SLC:s styrelse, förbundens och skogsvårdsföreningarnas styrelser
Tidtabell	Hösten 2025, verkställande 2026-2027
Koppling till andra åtgärder	2.1 Plan för ny personalstruktur 2.5 Plan för hur utskotten kan användas effektivare
Kostnadsuppskattning	-

4.2 Plan för att strömlinjeforma administrativa system

För tillfället används inom SLC:s producentförbund flera olika system och tjänsteleverantörer för till exempel medlemsregister, bokföring, löneutbetalning, arvodesutbetalning, uppbärande av medlemsavgifter och webbplatser. Bristen på koordination medför betydande extra kostnader och gör att personalen inte kan hjälpa och vikariera varandra vid behov.

SLC:s verksamhetsledare tar i samråd med förbundens ordföranden fram en plan för gemensamma administrativa lösningar.

Ansvar	Verksamhetsledaren
Beslut	Operativt SLC, förbunden och skogsvårdsföreningarna. Vid behov styrelsebeslut i respektive organ.
Tidtabell	Våren 2026
Koppling till andra åtgärder	-
Kostnadsuppskattning	Betydande kostnadsbesparingar tack vare samordning.

5. Rättvisa medlemsavgifter

Medlemsavgifterna inom SLC varierar beroende på vilken ort medlemmen har sitt företag eller sin skogsegendom. Hur medlemsavgifterna byggs upp är svårbegripligt. Millimeterrättvisa är sannolikt inte möjligt att uppnå, men systemet för medlemsavgifter behöver bli jämnare, tydligare och mer transparent.

Förändringsgruppen utsåg en arbetsgrupp som tagit fram ett förslag på hur medlemsavgifterna ska se ut i framtiden. Arbetsgruppen består av Kristian Westerholm (sammankallare), Susanne West och Jan Slotte. Mats Nylund och Jonas Laxåback har deltagit som sakkunniga.

Bakgrund

- Medlemsavgifterna har varit på sjunkande inom SLC i förhållande till kostnaderna och målsättningen är att medlemsavgifterna skulle täcka 15 procent av kostnaderna.
- SLC åtnjuter som en samhällsnyttig organisation skattefrihet. Eftersom skattefriheten för samhällsnyttiga organisationer ständigt ifrågasätts finns den en risk att kravet på att räknas som samhällsnyttig skärps. Då är det viktigt att SLC fortsättningsvis kan påvisa att vi stöder forskning, utbildning och olika utvecklingsprojekt och inte använder hela avkastningen av placeringsförmögenheten till egen verksamhet.
- En genomgång av strukturen på medlemsavgifterna behövs – nu skiljer det mycket mellan SLC:s medlemmar på vilka grunder avgiften uppbärs.
- Inom MTK är skogsbevakningsavgiften, som skogsägare anslutna till skogsvårdsföreningarna betalar, 9 euro per medlem.
- Arbetsgruppen konstaterade att det också bör beaktas att omfattningen på verksamheten mellan producentförbunden skiljer sig mycket.

Slutsats: målsättningen är att medlemsavgifterna skall täcka 15 procent av SLC:s kostnader och med dagens kostnadsnivå betyder det här att medlemsavgifterna bör höjas totalt med ca 100 000 euro.

Skogsvårdsföreningarnas avgift till SLC

Arbetsgruppen diskuterade skogsvårdsföreningarnas medlemsavgifter och konstaterade att det bör vara ett enkelt system på antingen en fast summa eller en viss procentenhet.

Arbetsgruppen konstaterade att den uppskattning som görs om hur många medlemmar som är medlemmar i både SLC och MTK inte baserar sig på fakta och summan som kompenseras via medlemsavgiften är så obetydlig så detta förfarande kan avskaffas.

Skogsvårdsföreningarnas medlemsavgift till SLC är 2025 6 euro per medlem. För år 2026 höjs avgiften till 6,36 euro per medlem. Av Ålands skogsvårdsförening uppbärs halva avgiften på grund av den egna lagstiftningsbehörigheten och den intressebevakning som ålänningarna själv gör gentemot landskapet.

Verksamhetsbidraget som ges till producentförbunden diskuterades.

Producentförbundens medlemsavgifter

Arbetsgruppen diskuterade på vilket sätt medlemsavgifterna kan förenhetligas och har följande förslag:

- SLC:s fullmäktige rekommenderar en miniminivå på de medlemsavgifter som förbunden uppbär.
- Medlemsavgifterna uppbärs elektroniskt via det nya medlemsregistret.
- Uppbörden är gemensam.
- Utredning görs över andra möjliga grunder för uppbörd.
- Arbetsgruppen diskuterade även om det bör sättas en miniminivå på den verksamhet och den service som producentförbunden skall erbjuda medlemmarna. Miniminivå för förbundsservice bör definieras för att tydliggöra lika värde även om hela servicen inte blir identisk överallt.
- Arbetsgruppen diskuterade slutligen LF och tidningens kostnader och konstaterade att en kompromiss kunde vara att LF i digitalt format ingår i medlemsavgiften medan de medlemmar som önskar papperstidning betalar en extra summa för detta. Kräver att de digitala tillämpningarna är enkla och fungerar väl.
- Grunderna för uppbörd bör förenklas och transparensen öka.

Ansvar	Verksamhetsledaren
Beslut	SLC:s styrelse och fullmäktige, förbundens och skogsvårdsföreningarnas fullmäktigen
Tidtabell	2026
Koppling till andra åtgärder	1.4 Erbjuder alla medlemmar samma tjänster och förmåner 1.2 Utreda medlemstidningarnas framtid 4.1 Mer samarbete i personalfrågor
Kostnadsuppskattning	-

6. Sikta högre: en finlandssvensk lantbrukshandelskammare?

Under utvecklingsarbetet har det från olika håll framförts åsikter om att utvecklingsarbetet ställer ribban för lågt genom att endast åtgärda små delområden i organisationen. I stället har det efterlysts ett starkare helhetstänk för landsbygden. Under förändringsgruppens workshop om åtgärder fick ett förslag om att bilda en gemensam finlandssvensk lantbrukshandelskammare det starkaste stödet av alla åtgärdsförslag.

Den stora frågan är om åtgärderna i den här handlingsplanen räcker till för att åtgärda det centrala problemet: en kraftigt minskande medlemskår på producentsidan och en allt mer diversifierad medlemskår på skogssidan?

Det är känt att andra landsbygdsorganisationer som Svenska lantbrukssällskapens förbund SLF delar SLC:s utmaning: ett kraftigt minskande antal lantbruksföretagare.

Förändringsgruppen föreslår att ett ökat samarbete med SLF utreds. SLC:s centralförbundsordförande och verksamhetsledare har inlett en första kontakt med SLF och Finlands Svenska Andelsförbund för att sondera intresse för dialog.

Ansvar	SLC:s centralförbundsordförande
Beslut	SLC:s, förbundens och skogsvårdsföreningarnas fullmäktigen
Tidtabell	2027
Koppling till andra åtgärder	-
Kostnadsuppskattning	-

7. Andra åtgärdsförslag

Under utvecklingsarbetet har även följande åtgärder diskuterats:

7.1 Inför mandatperioder för förtroendevalda

För att säkerställa en förnyelse bland i förtroendemannakåren och hjälpa fram nya, speciellt unga förtroendevalda, föreslår förändringsgruppen att alla medlemsorganisationer inför mandatperioder för förtroendevalda. Mandatperioderna kan till exempel vara tre år med möjlighet till omval högst två eller tre gånger.

Ansvar	Verksamhetsledaren
---------------	--------------------

Beslut	SLC:s, förbundens och skogsvårdsföreningarnas fullmäktigen
Tidtabell	2027
Koppling till andra åtgärder	-
Kostnadsuppskattning	-

7.2 Medlemsenkät

SLC utför med några års mellanrum en medlemsenkät med aktuella frågor till medlemmarna. Den senaste enkäten gjordes 2023. Frågorna i nästa medlemsenkät anpassas så att man får fram information om medlemmarnas åsikter i de frågor som finns med i handlingsplanen.

Ansvar	Kommunikationschefen
Beslut	Operativt
Tidtabell	Hösten 2025
Koppling till andra åtgärder	Hela handlingsplanen.
Kostnadsuppskattning	-